Idyll och elegi

Bokutgåva

Stockholm. Albert Bonniers Förlag 1922

TILL MORGONEN.

Dig, klara morgon, stigande ur östern med vingar av kristall mot rymden spända och blicken överfylld av himmelsk eld — dig, klara morgon, som i friska juni ur skyars purpurskum nytvagen uppstår att rentvå själv med ljus och dagg allt liv — dig hälsar jag från jordens dunkla rum!

Dov dröjer natten, tung av stoft och skuggor, kring bleka berg och fruset skumma fält, där lärkan än i gömda boet sover och lammen vila i orörlig ro. Kring dunkla dalar tätna dimmorna, och gökens dubbelton och svalans skri ej höras i den kalla, gråa stund som är den sista utav nattens väkter. Allt väntar, allt förbidar, men med duven och sorgset pressad längtan mot den dag, som dröjer bortom mil av tomma rymder.

Då, klara morgon, spränger du ditt galler vid horisontens ljusring österut! Mot himlen lyftande på rosig vinge du stiger genom moln av ljus och dagg mot bleka skyar, som orörligt vila i gryningsdagerns stela töckenflor. Fram över havet löper du på strimmor av guld och azur. Skum som rosenfärgas yr kring din fot i stänk av hyacint och vit opal och blåa silverfjäll. I spåren vaknar våg på våg, och vinden vaknar på skären, följer dig och spelar en hymn till flöjt och ljudande cymbal.

Så når du havets stränder. Jorden vilar än slumrande i första morgonväkten bland köld och skuggor, moln och dimmors fukt. Du slår med vingarna mot ljusa himlar, och över dunkla jorden dalar ljuvt ett arlaregn av milda rosengnistor och gryningsdroppar, ljudlöst duggande. Allt högre stiger du, allt högre, högre — och molnen möta dig och andas kring dig sin friska doft och bära dig, själv skära och genomträngda av din egen eld. Lätt går din färd i svala himlars tecken, i rymders späda ljus, där morgonstjärnan blek sjunker bakom molnets silverfrans.

Och döpt i glans och krönt av ljus du sträcker från öster och till väster vingarna, mot jorden sjunkande på bärnstensskyar, och möter, mitt i morgonsolens lufthav det lätta fladdret utav jordens lärkor, som blanda ljuvt i dina silverskurar skurar av välljud, melodiers regn. Du hastar tyst fram över bergens krön, där skogarna för väckta vindar susa; fram över dalarna, som sakta vakna ur duven sömn, av nattens skuggor fylld, och dig betrakta med ett leende. På regnbegjutna kullar går du fram, där lammen resa sig och skaka daggen ur yvig ull och vandra ner till källan, som spritter mellan gräs och timotej. Men vida slätten ligger skön och naken, våt av din dagg och saligt böljande efter ditt famntag, mäktigt som en guds.

Dig, klara morgon, hälsa tjärn och källor med sorl och sus. Dig hälsa älvarna, som tysta spegla sina brinkars pilträd och dina skira moln i samma djup. De blåa bergen hälsa dig med skimmer av vild viol och ängarna med fladder av grönt och vitt från gräs och kamomill. Dig, stolta morgon, hälsa örnarna, som segla i triumf till kungligt möte med dina skyar och din starka vind; och svalorna, som snabba kasta sig upp mot ditt ljus med gälla jubelskri att bada späda bröstet i ditt strålhav. Bak stängda grinden hälsar dig syrenen med välluktströmmar, och den vilda måran sänder sin kyss från bädd av guldgul halm, där fjäriln flyger upp bland dagg och honung. Och ett bland dessa millioner väsen, som hugnas av ditt ljus och sträcka sig i svindlande begär mot dina blickars odödliga och evigt unga klarhet — ja, ett bland dessa millioner väsen jag

hälsar dig från dunkla jordens hem!

DE SKÖNA REGNEN.

De sköna regnen, som vandrade om våren från berg till berg över susande dalar — de sköna regnen, som sorlade så lätta över kullarnas blom från luftiga majmolns salar —

de ljuva skurarna, som stänkte om sommaren kring fältens säd, över jordens lunder — de ljuva skurarna, som flöto så friska i augustimorgonens hemligt klara stunder —

de sköna regnen, de saliga skurarna — de tiga nu under moln som sjunka kalla; kring stränder, som badat i pärlande flöden, nu skola blott höstregnens gråa droppar svalla.

Nu vandra regnen — men icke som om våren; från berg till berg draga dånande skurar, och alla kullar, alla dalar stängas av vilda slagregns höga, strida murar.

TILL DE DÖDSDÖMDA TRÄDEN.

O sköna träd! O rika träd! Ni alla, som mitt i eder skönhet dömts att falla, att skövlas, bäras bort, ej finnas mer — o ädla träd, som skugga över parken, som strö er doft i skyn, er blom på marken, jag er den sista, korta sommarn ser!

Ni almar, lönnar — kunde mina tårar i all sin hetta ge er nya vårar, en källa sprunge fram vid varje rot! Du höga askträd, vaggande din krona i himlens blå, där dina hymner tona, jag gråter som ett barn invid din fot.

O sköna träd, som susande er höja i mäktig storhet och barmhärtigt böja mot jorden edra grenars gröna prakt! O kronors hem, där sälla fåglars skara snart icke mer på någon sång skall svara, men tystna, spridas, fly till okänd trakt!

Vart år jag såg, hur edert grenverk välvde sig svart mot vårens skyar, hur det skälvde i slättens blåst, av tidig marssol krönt. Med edra knoppar sprang mitt hjärtas oro i blodig blom ... men ljumma vindar foro bland kronors bleka knopp — och allt stod grönt.

Ni stodo gröna — bredde grenars fästen i lummig givmildhet för fåglars nästen och lyfte lövet mot vart vårregns bad. En salig sång från tusen fåglar hördes, där av och an var daggig krona rördes med himlar utav ro bland späda blad.

Då risslade i edra blad och knoppar ett överjordiskt sus av lösta droppar, och skuggor dansade kring parkens grus — det hördes som då morgonskurar källa i fina floder; men från bladens källa, från kronors rund kom detta ljuva sus.

Knappt stammarna för sommarns brisar böjdes, då tonande ur tunga lövvalv höjdes ett högre dån likt djupens svall och skum. Det blåa havets vind drog stark från öster och blandade sitt brus med edra röster — en sång till psaltare i milsvitt rum.

O edra skuggors ro! Från sträckta grenar de sänkte sina valv kring heta stenar och byggde blåa reden, svala bon. Hur trygg till edra skuggors hem jag flydde, då middagshöjdens vita timme grydde, och drack hos er den enda stora ron!

O träd! Ni brusade i svarta nätter av sorgsen höst kring våta Djurgårdsslätter i väldig kör min kärleks

stumma ord. Ni vaggade i vintermånens flöden, så tycktes mig, all världens år och öden på svarta grenar över månvit jord.

Ni grönskande, ni sköna träd — jag bjuder er mitt farväl! För mig, trots döden, ljuder er kör, er hymn till livets mäktighet. O rika kronor! Härligt resta stammar! Jag tackar er. Det liv, som evigt flammar, jag nalkats i ert skydd, er väldighet.

SKOGSDUVAN.

Du kuttrar, du blåa duva, från dunklet i skogarna, långt, vekt; över starrklädd öde tuva darrar ditt smäktande mörka rop, smekt fram ur din strupe, du skogarnas blåa duva.

Du ropar, du vilda duva, du lockar i nätterna lent, ömt, men ingen besvarar den ljuva skälvande dunkla ton ditt hjärta drömt ensamt i granarnas ro, du vilda duva.

Säg, sörjer du, skygga duva? Timmarna rinna, tungt, tyst; blekt som en vissnad druva lyser ditt flämtande blåa bröst, kysst av ingen, ingen i världen, du skygga duva.

Ack, ropa, du skogarnas duva! Än är natten bland granarna lugn, ljum — tills i gryningens töckenhuva du gömmer dig, kväver din klagan, trött, stum, med dödssjukt bröst, du skogarnas vilda duva.

ELEGI.

Så är det likväl möjligt? Kan hjärtat allting glömma? Kan så det mörkna över djupa minnen? Väl är ett hjärta böjligt och Lethes vågor strömma väl än med givmild dryck för brända sinnen. Men vågor — I som rinnen med kall och mörknad bölja, o, I som strömmen från Hades innandömen — säg, skolen allt till sist I överskölja?

Två vårar blott förrunnit sen dessa fält och kullar och denna sköna strand farväl jag sade — och allt förvandlas hunnit! Knappt hörbart eko rullar av storm som tvenne hjärtan öde lade. O, att jag anat hade att orons rytmer dova och åtråns vågor och famntags höga lågor en gång — helt snart — sin dödssömn skulle sova!

Mot detta bruna vatten som här jag än ser lyfta sin dunkla våg mot videklädda stränder, vi vandrade i natten och tätt vid denna klyfta vi stannade med hårt förenta händer. Och detta gräs, som sänder sin vilda doft av nektar, vår fristad redde och ljuvt vårt läger klädde ... hur berört för nattens vind det fläktar!

Den vind, som då mig brände, mig svalkar frisk om kinden och denna doft av ung konvalj jag andas, som glödgat stoft jag kände i virvlar gå för vinden och likt en bitter eld i blodet blandas. O milda natt, som randas med dagg och fjunlätt dimma — hur lugn du välver din himmel nu! Ej skälver du mer i yrsel mot ett mötes timma!

Ja — oberört som gräsen och svalt som nyets strimma, som mellan vassens glesa bladverk silar, är nu mitt eget väsen och klart jag kan förnimma hur hjärtats minne stumt och kallnat vilar. O tid, som ler och ilar förbi med liv och öden — min själ förskräckes men tar din hand, som räckes med bräddad skål från Lethes mörka flöden.

BEKÄNNELSENS STUND.

I bekännelsens stund, då natten sakta faller, vad viskas då ej av en bävande mun? Ack, av en farande fläkt sprängs själens galler och hjärtat ligger öppnat som en sorlande brunn.

Det är den stund, då tårarna strömma, strömma med klagan från källorna djupt i ditt bröst. Och ingen kan hejda, ingen kan tvinga och gömma det ord, som i natten vill ha levande röst.

Allt syns dig förvandlat, livet känns ett med döden; du skänker dig själv — på ve och väl. En kväll som de andra ... men plötsligt ur mörkrets flöden darrar din bikt: att tala skall frälsa din själ.

STJÄRNNATTEN.

Stjärnorna dansade högt över dig och mig, månskäran flammade vit över nattlig stig. Sjustjärnans gyllne hjul välvde sin snabba gång genom en rymd av storm, genom en natt av sång.

Fjärdarna svallade svarta kring svarta skär, havsvinden famnade stranden i mörkt begär. Steg genom kvällens höst strandsvallets bundna brus, drev genom mil av natt norrskenets blåa ljus.

Polstjärnan flämtade högt över fjärdens skum, nattstormen gungade henne i öde rum, nattstormen sköljde mörk blåvita Vegas ö, månskärans silverhorn skalv under eterns sjö.

Tog du och böjde mig bakåt en snabb sekund, armarna lyfte mig lätt över jordens rund, lyfte mig upp att se höstliga himlars frid, tryckte mig till ditt bröst hårt som för evig tid.

Blicken förlorade sig i ett ljusdränkt djup, störtade längtande hän utför svarta stup, löpte i storm och natt stjärnfallens branta stig ... stjärnflockars vita väg sträcktes kring dig och mig.

Polstjärnan strålade, stilla och klar hon stod, månskärans silverhorn flöt över mörkrets flod. Höststjärnors rosenkrans spände kring oss sitt ljus genom en natt i storm, genom en rymd av brus.

DEN FRÄMMANDE SÅNGEN.

Över späda syreners viskande fång ser jag masternas vaggande skog, mitt hjärta sjunger sin ensamma sång och skymningen darrar blå och lång likt ett sken över tackling och bog.

En vit galeas till ankars har gått på reddens orörliga blå; den speglar sitt skrov i blekaste blått, mot rymden sträckta dess master stå, som om aldrig en fläkt dem nått.

Då stiger ur dunklet en sång ombord — en underlig, sorgsen röst ... över vattnet flyta knappt hörda ord: en främmande sång på en främmande jord ur en främmande sjömans bröst.

I kajernas sovande fred den går som en suck genom vårblå rymd; över speglade skutors master och rår den lyfter sin själ, av intet skymd, och en främmande famn den når ...

I morgonens stund galeasen skall gå till segels mot fjärran land — men den främmande sången på reddens blå skall evigt sin skälvande brygga slå till mitt hjärtas ensliga strand.

VENUS.

Ensam, alldeles ensam högt över ljusa staden står i turkosblå rymder aftonstjärnan.

Vårens första grönska doftar under hennes sken, och staden andas med längtans korta andetag under den stora stjärnan.

O denna trista kväll! O denna klarhet av blå april, mer trist än grå novembers regn och svarta höstens skuggor!

Vart skall mitt hjärta vandra att undfly minnet, att undfly aftonstjärnans vita, ljuva glans?

Hur vårligt klar är luften och vinden ljum och mängd med doft från havets dyning och från parkers grönska ... O denna trista kväll! Hur härdar hjärtat ut tills natten kommer?

När bleknar äntligt Venus bekrönta huvud? När tystna dessa rymders ljuva bröllopssång?

Venus, strålande Venus, ännu ensam i vårrymden! När äntligt himlens sken av klar turkos förbytts till djup viol, då skola de sköna Plejaderna träda fram ur sitt töcken och styrkans röda stjärna, Mars, skall fylla nattens väkter med härligt ljus.

Då, likt fantomet, bleknar din bild och sjunker; hos nya stjärnor samlar hjärtat kampens kraft.

O snart — snart djupnar ljusa kvällen till violblå natt.

BRÄNNINGARNAS SÅNG!

Vi äro bränningar, vi, hör! fjärran, fjärran från. Vi äro komna i natt, hör! att dig väcka med vattnens dån. Där uppe molnens bränningar slå kring månens klot i det svarta blå, men vi rulla fram över sanden mot din fot mellan strandens strå.

Du skall icke sova i natt — kom! Högt som havets röst ditt hjärta skall ropa snart, kom! och klaga i drömtyngt bröst. Stå upp ur din vita jungfrubädd, spring ner till havets skummande brädd som ler under nattens måne lika vit, lika vit som din bädd.

Vi sågo din älskade vän, o! väster, väster ut, och han var blek om sin kind, o — som ett bloss som blåses ut i dagningens vita och vinande stund; hans öga var lyckt i drömmande blund, vi lyfte honom i famnen, där han låg på ett sjudande grund.

Det sjuder vitt kring din fot, se — skummet, skummet yr! Det strida svallet, hur högt, se! hur härligt mot himlen det flyr. Långt högre vi buro din älskade vän mot himlens stjärnor och ned igen där brott och bränningar tiga i djupen — och djupare än.

Du blev så blek om din kind, o! Svalla, svalla, tår, och skölj som vi sköljde hans kind, o ... och smek som vi smekte hans hår, när vi gungade honom mot månens rund. O hjärta, ropa mot havets grund och mot midnattsskyarnas fäste i din rasande smärtas stund!

SOLBÄRGNING.

Av drivmoln överskuggad, av dyningsskum beduggad låg skärets naket vida strand av tång och snäckor höljd. Vi sågo kvällen falla, vi hörde vattnen svalla, men hjärtats strand låg blek och skön av tystnad översköljd.

Av soleld övergjuten och hårt mot klippan sluten du stod och solen bärgades vid horisontens rand. Ur stora

öde vatten, som mörknade mot natten, steg Venus över dyningens förklarat blanka band.

Av hjärtats slag bebådad, av kärleken benådad en djup och salig natt slog ut ur havets ensamhet. Jag lyfte blicken tjusad: förfärad och berusad jag läste i ditt leende min dom för evighet.

AVSKEDET.

Du höll min hand — hur hårt ... Perrongens dunkla mänskomassa omkring oss två förtvivlade, oss ensamma, rördes i dimman, böljade ur nattmörkret in under globers isande ljus och åter in i mörker. Novemberdimman som en tätnande rök svepte kring allt, och ljus och skuggor växlade förhäxat, förfärande kring dig och mig.

Ännu stod tåget stilla ... ännu — ännu! Sekunder, o hur dyra, i nästa stund — förbi. O vilket ord: Förbi!

Du grep om min hand så hårt, så hårt, o min vän. Stela, med läpparna bleka och slutna, stodo vi två, vi förtvivlade, i denna virvel av rop och rök, av skri och dån och ljus och höstsvart mörker ...

En vissling steg som en pil mot himlens natt, klöv som ett bart och blixtrande svärd den dånande virveln kring oss, rände sin udd i två skälvande hjärtan.

Du böjde dig hastigt ut över grindens stängda järn — ej ord, ej viskning; blott blicken ropade ett högt: Förbi! och hjärtat flämtade ett kvävt: Förbi! I nästa stund vi kände tåget sakta röras.

Våra händer i kramp grepo fast om varann, jag följde, höll mig kvar och sprang bredvid. O kära hand, o hårda hand — du bröt dig loss!..

Förbi — för alltid! Ut i svarta dimman, ut i dunkla, strida höstregnen där natten faller, föres du, ilar du bort ensam!

Och ensam, ensam jag.

ETT VILOLÄGER.

Strandrågens sus som en fräsande bränning stiger, stranden är vid, där jag sjunkit i sandens famn; hit har jag nått — ej ett sökande steg jag stiger längre i natten att nå en tryggare hamn.

Här har jag fallit och här vill i stormen jag ligga, här är min bädd, den ljuvaste jorden gav ... ej hos min mor vill ett viloläger jag tigga, ej i hans famn, men här vid mitt skummande hav.

Ansiktet djupt i strandgräsets tuva begravet, händerna fyllda av vinande slättens sand; tårarnas svall — en svinnande droppe i havet, hjärtats oro likt darrande skum tar land.

O, jag har jagat, som vinden skyarna jagar, fann ej min vän — han flydde, som molnet flyr. Ett jag dock fann: en bädd för ett bröst som klagar; här får jag fred, då den frostiga morgonen gryr.

Sanden är mjuk för en trött som faller i natten, gräset är lent, fast händerna skäras i blod. Milt som en vaggsång brottens vältrande vatten slå för en sjuk och stormen är varm och god.

Rasslande gräs, jag hör som en storm er stämma ... allt är som rök, all ångest som skum förgår ... viska och sjung i sanden, ty nu är jag hemma, blekaste gravgräs i jordens isiga vår!

MEN MIN LÄNGTAN KAN EJ BIDA ...

Året rullar — o hur långsamt, dagen skrider — o hur sakta; timme kryper efter timme, växer ut till dygn och veckor; alla nätter, alla dagar gå på snigelns tröga fötter, röras ej, fast tiden lider, dröja, fastän uret knäpper.

Men min längtan kan ej bida, ilar före år och dagar, hastar mer än molnen hasta, jagar så som vädrens vindar. Men när äntligt han vill vila som den gråa falk på grenen, sjunka ned som mås på skäret, som en and till havets botten — o, var finns då gren, som väntar, var en sten, där han får fäste, var ett djup, där han får sjunka?

TRÄDET UTANFÖR MITT FÖNSTER ...

Trädet utanför mitt fönster gungar sina gröna grenar, vaggar lärkans trygga näste, vyssar ungarna i boet, susar stilla, sjunger sakta med de tusen lövens läppar för de unga duvors skara och för holkens späda siska.

Floden mellan strandens bräddar lyfter sina mörka vågor, vaggar vipan mellan vassen, gungar andens bo bland säven, viskar medan mörkret faller, sjunger högt då natten nalkas för den vilsefarne lommen och för strandens sorgsna trana.

Hedens vind går ljum mot öster, vaggar regnets moln i famnen, sjunger ljuvt för nattens skyar ... Säg mig, vem i vida världen vaggar dig, o arma hjärta, sjunger dig till ro och vila, där du snyftar högt i natten, där i sorg du ensam vakar?

VAGGSÅNG FÖR ETT HJÄRTA.

Stilla ditt hjärtas kval! Jag är dig när. Evigt jag gjort mitt val; vet: jag är här! släpper ej mer din hand, följer i mörka land.

Luta ditt huvud tryggt — nu får du ro. Hjärtat är skrämt och skyggt, söker sitt bo, söker i natt och brus väg till sitt hem och hus. Ångest, som slog så vild, nådde du hamn? ej blev din gråt förspilld djupt i min famn; blev där i gott förvar, blev till min källa klar.

Stilla ditt hjärtas kval — jag är dig när. Vet: mina dagars tal dig jag beskär. Stilla, du sorgsna själ, nu är oss allting väl.

DEN LILLA ARMSTAKEN.

Tre ljus i natten tände jag, de brinna allt till ljusan dag — ett för min far och ett för min mor och ett för min döda bror. Så klara de flämta i tystnaden svart och stor.

Tre ljus i natten har jag tänt, i mitt stora mörker ha de bränt från skymningen till gryningen med vita lågor små; de äro tre flydda själar, min själ har dem känt — o de känna mig också. I ensamhet och sorgsenhet, i nattens stora ödslighet, hur tryggt, hur underbart!

Tre ljus i natten brinna, tre lågor darra klart ... och nattens timmar rinna, men sorgens timmar svinna aldrig mer, o, aldrig, aldrig mer.

EN LITEN GRAV.

I.

På kullen där gräset i vågor går för aftonens stilla väder, ett litet vitt kors helt ensamt står i ett regn av blommande fläder.

Stor är den mäktiga kyrkogård med stenar, facklor och glavar, liten är graven i korsets vård, minst bland alla gravar.

Ett litet vitt kors med bokstav av gull och stjärna och namn: Här vilar ... Ett gossebarn sover i svartan mull dit ingen solstrimma silar.

O gossebarn, som sover i ro långt från din moders tårar, din grav är som fågelungens bo bland stensarkofager och bårar!

Du gömde ditt huvud i vänlig jord i skydd för isande ilar. Saligt i guld lyser korsets ord över gossebarnet: Här vilar ..

II.

Nu svartnar kölden kring land och hav och julnattens stjärnor blossa. Det knakar av frost kring en liten grav med krans av stelfrusen mossa.

Ensam, ensam i julens natt! Dig når ej en enda stämma. Ljuvt sorlar härinne syskonens skratt — blott du, blott du är ej hemma!

Syskonen fladdra kring granens ljus och sjunga med röster sälla; de minnas ej nu, att i nattens brus du sover där ute, du snälla —

ack, sover din sömn i en ishård bädd, en blek och tyst liten broder. Dig lille, i snövita skjortan klädd, nu minnes allena din moder.

O kunde min kärleks strålande hav i midvinterns mörker dig värma, o finge min mun genom nerisad grav sig tätt mot ditt huvud närma

och andas på händer, som frusna och små vila mot tystnat hjärta — o, lyfte du blickens skuldlösa blå och log mot din moders smärta!

Men aldrig min längtan når ner till din bädd den intet i världen kan värma. Dig lille, i snövita skjortan klädd, himmelska stjärnor beskärma.

DEN ENSAMMA.

Som ett regn förrinner bland skogarnas mossa och ljung, som en dagg försvinner då solen står hög och ung, fort svinner min korta, min unga, min levande dag, rätt snart är den borta, och gammal, gammal är jag.

Som en eld förbrinner vid midsommarnattens lek, som en dröm ej hinner förbi form dess bild är blek, så ser jag hur åren mig bära mot ödslig höst, förvissnad, fast våren nyss strålade ung från mitt bröst.

Lik ett träd i dalen min kropp vill slå ut i blom: den har känt bland kvalen sin sprängande rikedom. Men fast skurarna flöda över mognande frukt och säd, fick min unga gröda stå glömd som ett torkat träd.

Likt en fruktgren bruten och trampad med klagande ljud, hvi blev jag förskjuten av livet, av mannen, av Gud? Fler tårar jag ljutit i längtans brudkrona klädd än molnen som flutit högt över min ensamma bädd.

Som ett regn i havet, fast rikt i sitt strida fall, förlorat, begravet, för evigt förglömmas skall — mitt liv skall man glömma, min ungdom, som aldrig fick ord, som aldrig fick strömma på en törstig och torkande jord.

SILVERVÅGEN.

Den stilla kvällen — ja, jag minns ... för evigt.

Du skulle fara nästa morgon i soluppgången. Vi rodde ut i kvällen bort över blanka fjärden, ut över skära, rena djupen in i en orörd tystnad. — Och så, på samma gång, vi drogo årorna, som droppade av tyst, sprött silver, in över relingen. Och båten fick glida, glida hur den ville, fick vila, flytande i ljus. Skär, ljuv var aftonen; ja, själva molnen gledo ej mer; de vilade, de flöto förklarade i himlens skärhet, som fjärden speglade.

Ej ord, ej minsta ljud. Jag minns den tystnaden som sam omkring oss i mil av renhet, mil av rosenljus. Och själva båten gled ej mer, stilla stod den över djupen, de skära djupen, som sig sträckte orörliga från öster och till väster.

Men klara, vita natten kom; och fjärdens skärhet blev till silver och himlens rosenljus blev silver, där moln av pärlvitt stoft i tystnad flöto.

I denna stillhet kring oss, i detta silversken allt vad vi känt, allt vad vi kände blev till en ström av klarhet, blev till en våg av silver, som, sorlande av tystnad, oss lyfte i sin famn.

RÖD GRYNING.

Det brusande höstträdets krona har hägnat i natt vår ro. Nu gryningens kastvindar tona kring grenarnas tomma bo.

Fort, fort svann den isiga natten, och morgonen, morgonen gryr. Röd luft slår ur älvens vatten, där frostiga skummet flyr —

röd luft, kall vind som föröder vart strå bland strandbräddens ris. Blek morgonstjärnan förblöder i bergens rostbruna dis.

Kort, kort var den isiga natten, den enda för oss — för oss! Grymt lyftes ur älvens vatten den röda morgonens bloss.

Hör!... Höstträdets härjade krona skakar i bitter vind. Grå dag skall aldrig försona den natt du sov mot min kind.

SAPHO.

O fly, o hasta! Men vart? — — —

Spring ut från Leukadiska klippan, min själ, ut i famnande natten! Tag språnget — o ängsla dig ej för djupet, ej för natten och döden!

Härlig, härlig i mörkret reser sig klippan ur havet vit som döden, vit som mitt hjärta.

Mäktig, mäktig i mörkret förföljer mig Eros och i hans hand vitnar mitt hjärta intill döden.

O branta klippa! O hav djupt inunder, o storm som böjer bergens träd, er fruktar jag ej — men jag rädes, jag förfäras, jag flyr förföljaren!

O leende av eld, som mig förbränt, som mig gisslat till döds! Ur din förhärjande närhet flyr jag till natten och döden. Din sötma har jag smakat övernog, din stjärndagg har bestänkt mitt huvud dina famntag ha förkrossat mig. Men nu — nog, nog!

Aldrig mer skall du hinna mig, icke betvinga mig, icke förkrossa mig.

Nu, min själ, nu — störta dig från vita, svindlande stupet ut i mäktiga mörkret. O, som en flyende stjärna ner i alltsläckande havet!

Men Du! Förfölj mig ej — förfölj mig ej!

GALLIONSBILDEN.

Jag dök genom världar av sköljande skum, jag såg oceanernas böljande rum och förnam som i dröm deras makt. Jag flög fram som i rus mellan dånande grund i de sydliga kvällarnas blånande stund över purprade sjöstjärnors prakt.

Mitt öra var bräddat av revlarnas brus då jag steg under Sirius’ lågande ljus på en stormböljas pärlvita kam; mitt öga var bländat av stjärnhimlars regn när jag sjönk på min sjö under Sydkorsets hägn mot det djup, där dess spegelbild sam.

Mina läppar ha mättats av skummande salt, mitt bröst har förnummit hur djupt och hur kallt, hur svallande havet är, mina skuldror ha skälvt under månböljors smek — men i havsljumma djup har jag burits blek av ett enda, ett mäktigt begär:

Jag såg under Sirius pärlprydda hår en syn av en ö i skärgårdens vår — o, ö bortom fjärdar och skär! Den lyfte i gryningens vitnande ljus sina sandiga hällar ur dyningens brus och tungt slog mitt hjärtas begär!

Ty en gång under tallarnas sjungande barr har jag nyvaknad skådat kring sandfältens starr och sett över vårfrusna grund, och då marsrymden steg kring min hemös hamn min blick i två blekblåa ögons famn sjönk ned för en evig sekund.

Ack, det var på min skapelses gryende dag, men ekot av flyende vårböljors slag mig följt genom sorl och orkan, och hur skeppet än vänt sin försilvrade bog mot de ögonens kyliga ro jag log på min bråda, min böljande ban.

Efter hundra förvirrade, sköljande år på hemstrandens böljande sandfält jag står — o strand, där hans blick sken klar! Kring mitt sköte yr höstnattens stigande sand och häves vid tångbäddens tigande band som en bölja, som vinden bar.

Mina händer i kors över skinande bröst jag drömmer i skärgårdens vinande höst, ett vrak från sydlandens vår. Han är trygg under sandkullens susande grav och jag vakar och ler vid mitt brusande hav genom

rullande tider och år.

LEVANDE MINNET.

Ut i den sorlande, stormfyllda natten gick jag gråtande. Höstens störtregn sopade fram genom mörkret, dånande, träden klagade, vaggande tungt under vindarna, böjda de ropade högt mot skyarna, högt mot molnens svällande floder.

Bort över regnsköljda stigar och gräsmarker gick jag klagande, trampade blint över gärdenas tuvor och svarta rännilar. Genom töcken av molnens droppar och ögonens droppar som rastlöst, ljudlöst störtade, gick jag ensam, sökande natten. Där i det brusande nattmörkrets dimmor föll jag snyftande över höstsjuk darrande tuva, o en gång blommande, en gång ljusgrön, bärande daggig i gryningen, under en himmel av purpur flammande, mig och honom, evigt förenta.

Böjd över strömmande nattkalla stråna låg jag lyssnande: djupt genom ekot av regnsvall och nattvindar hörde jag lyckliga varma rösten och skyndande stegen som nalkades. Levande minnet lyfte bländande genom nattens väldiga rymder.

DAGARNA LÄNGAS REN.

Ack, du min vita svan, främling från fjärran hav, kommer du ej igen? Säg, varför dröjer du? Dagarna längas ren, vårnattens ljus är här, andsträckens gråa band draga mot norr, mot norr.

Vår efter vår jag minns fjärdarnas is blev fri, högt över blåa sund hörde jag svanars sång; o du min vita svan, här i min tysta fjärd sänkte du trött dig ner, bodde du varje vår.

Dagarna längas ren, vårstormens bud jag hör, svanars och ejdrars rop klinga kring isfri kust. Du blott, min stolta svan, dröjer och kommer ej. Djupt i mitt bröst jag hör ängslande anings röst:

Seglar min ende vän bort som min vita svan, vänder han aldrig mer norrut mot hemmets kust? Är väl min tysta fjärd honom för trång och arm, säg — eller sover han djupt under mörkblått hav?

SOM ETT MOLN, SOM EN FLÄKT ...

Och skyarna gå över bergen de blå, över älvarnas vågor mot skogarna grå, och den stormrivna tall genom rymdernas svall sjunger högt som en sjö över sovande vall.

O du farande sky, som mot stigande ny driver fram över fäbod och tigande by — se, vid norrhimlens rand står en silverne strand där var sky likt en suckande våg hinner land!

O vindar, som gå över myrarna grå, ni som hasta i flykt genom lufthavets blå — snart i skogarnas ro få likt duvor ni bo och vila er vinge på nattdimmors bro!

Som ett moln, som en fläkt min aning sig sträckt mot den saliga stund då dess oro blir släckt, då ur forsarnas fall en flöjt av kristall bebådar att lidelsens sommar är all.

Se, kring åsarnas kam draga skuggorna fram ur det blånande mörker min aning förnam. Ack, det lider mot höst, jag hör nattvindars röst men en storm går till ro likt en fläkt i mitt bröst.

TILL MINA VÄNNER.

O mina vänner, fjärran ni vandra alla ... tid och rum oss skilja — men intet mer; klart genom mörkret av dagar, som svinna och svalla, eder vänskaps lågande ljus jag ser.

Gröna oas i ändlösa ödemarker, vinkande kulle bland svartnade svedjefält, vänliga vårdträd i höstens risiga parker, ensamt skänkande ro under djupgrönt tält —

vårliga regn över arma, härjade dalar, o hur milt är ditt fall, hur ljuv är din tår — vänskap, klara källa som stilla hugsvalar den som ensam går fram genom skymmande år!

Gräsklädda stig bland törne och snärjande rötter, o hur mjuk är din mark, hur daggig din vall evigt för den som vänder på blödande fötter hemåt, när hastande dagen flyr mot sitt fall!

O mina vänner, intet mig mer förskräcker — se, genom natt och nöd edra händer mig nå. Mörkret tätnar. Mot er jag händerna räcker, sörjer ej mer den skymmande väg jag skall gå.

DOFTERNA.

Vad är vårt hjärtas ro, den långsamt, smärtsamt vunna? Vad är all glömska värd, som år och dagar vävt, då blott en flyktig doft kan tända det förbrunna vi trodde släckt och kvävt?

En doft. En doft — du ord, som, skirt och bräckligt, rymmer begravda minnens värld, förglömda barndomsdar! En blommas doft oss når — och dagen kring oss skymmer, kvar står blott det som var.

Du bryter, tanklöst trygg, en vägens kvist och känner med ens i sällsam brand och oro blodets fors. Vad har då plötsligt skett? I heta handen bränner en kvist av blågrön pors.

Du stannar som i dröm, du ser det Flydda stiga dig obönhörligt nära, öppnande sin famn, att med en dyrköpt kyss till evig tro dig viga — dig, som nyss glömt dess namn.

Mörk sorlar nu din sjö, i strandens armar sluten; den första höstens sus drar genom rostbrun säv, och dimman lyfter skyggt, av aftonvinden bruten, sin blekgrå silkesväv.

Tyst droppa silverpilens regnbegjutna grenar; i druvblått töckenflor de hänga tyngda ner. Och där, bland fallna löv på skumbetäckta stenar din älskade du ser.

Hon öppnar blek sin famn; ett sista, sista möte ... Strand, vatten, himmel, träd, allt ler i druvblått dis. Du sjunker vild och stum i gråt mot hennes sköte i porsens djupa ris.

I doft av pors och mull är drunknat och begravet allt vad du är och var, allt vad du vill och kan; och lik en droppe regn i stormigt öppna havet är du, som nyss var man.

Ur dunkla regioners fjärran det Förflutna, i gravar grävt och gömt, av jord och isar höljt, stod upp ur porsens doft med alla länkar brutna, stod upp, av tårar sköljt.

*

Vad under är dock det, som kan ur glömskan lyfta de gyllne tavlorna från barndomstidens vår? En blommas andedräkt, som fladdrar från en klyfta och bärs från dalens snår;

en doft som väller fram från parkens blomster- gångar — en buske vaggar vit för kvällens duvna fläkt: du stannar tyst och ler — ditt sorgsna minne fångar syrenens andedräkt.

Det ljuva undret sker: i klar och strålfylld hägring de späda årens värld, din moders varma hand. Långt bortom sprängda år, i obeslöjad fägring din barndoms morgonland!

Säg, känner du igen? O, minns du dessa röster i svala morgonen från bäckar och från träd? Du går som barn igen mot dagens rand i öster bland fält av ljusgul säd.

Din hemnejds kullar le och lyftas daggbegjutna i vingul luft som tyst av gryningsskurar sköljs. Se dina fjärran berg, än blå och solomflutna — förrn allt i mörker höljs! Hör gökens dunkla ton och fjärdens våg, som frasar i gruset ... allt är ditt en enda kort sekund; syrenen vaggar än med vita blomsterklasar en snabbt förrunnen stund;

och i dess friska hägn står Barndomens förflutna som strålande sig rest ur smärta, kvalm och stoft. Men hjärtat viskar skyggt mot syner tårbegjutna: Uppståndet ur en doft!

EN ORÖRD.

Lösgör din gördel och lyft mot solen de strålande armar, giv med ett jublande skri all din lycksalighet röst! Havets fräsande guld bestänker jungfruliga höfter, sprutar kring finhylta knän, sparda till fram- tidens kyss. Sval är din lekande fot, i tångbäddens offerskum lindad, sval din bedårade blick, bräddfull av dropp- svallets ljus; aldrig din gördel blev löst av mannens skälvande fingrar, aldrig vid höfternas valv skärvingad Eros har rört. Vet du det, leende barn — som en drömmande snart skall du varda, ögat skall fyllas av natt, läpparna blöda av lust; då blir det gyllene hav, som badar din nakenhets lemmar, mannens berusade blick, Eros' förbrännande famn.

TILL EN DÖENDE VÄN.

Dagen är liden, min vän, och mörkret är nära. Omkring dig stiger ur tätnande natt Akerons hotande sorl. Se, till knäna du vadar i jord och vindarna driva dödsflodens fradga och dy omilt i skymmande blick. Ej för dig växer hjälp, fast våren i fruktsamhet skrider stark av det druvsöta vin livet åt levande ger. Ej för dig växer hjälp — din mun av mullen skall fyllas, lätt som en flytande säv lyfter dig flodsvallet bort. Jorden jäser för oss som leva, och unga tulpaner lyfta i vårsolens eld kalkarna, fyllda av ljus. Dagen är liden för dig; dig slukar det tätnande mörkret — arme, försvinnande vän — nästa gång gäller det mig.

DEN GLÖMDA GRAVEN.

Se, hur långt blicken når, ligga strålande blom- höljda gravar, vårdarnas ristade sten kransad vänligt med grönt. Du blott, förglömda grav, bär ej kors eller sten och din tuva sjunkit i kringblåst sand djupt under vissnande gräs. Vårens blåa viol och höstens purprade astrar binda dig aldrig en krans, få icke dö i din famn. Ingen irrande dröm dig söker; aldrig ett hjärta vandrar förkrosselsens stig hän för att gråta hos dig. Jämnad med markens sand du dock lever ett liv som de andra — vårens skimrande regn väter ditt nyfödda gräs, sommaren värmer din mull och högt kring din frostvita tuva rönnens blodröda bär skina i morgonens brand. Ack, då från gravar i blom balsamiska dofter sig sprida, andas, fast doftlöst och armt, ock ditt förgäng- liga strå, susar i gryning och natt under samma odödliga stjärnor. Skön är du, bortglömda grav, ensam med jor- den och Gud.

BARNEN SJUNGA.

Vi äro barn. Våra lemmar äro runda och friska och vår kind är som persikans fjun, vår mun är lik ett bär och vill jollra och viska, vårt hår är som fågelungens dun.

Våra fötter äro rosende vita och hasta över marken lätt som i flykt. Likt en råkalv i dans vi mot moders famn oss kasta — där gömma vi vårt huvud tryggt.

Vi snava och falla så lätt på sten och tuva men vi resa oss och fladdra på nytt över ängarna bort som fjäril och duva ... du stirrar mot en syn som flytt.

Våra röster likna sorlet från bäck och från källa, vi jubla med svala och gök, och tårarna, som plötsligt ur våra ögon kvälla, fördunstar likt en bubbla och en rök.

Vi äro barn. Våra ögon äro klara som sjöar och spegla med förunderlig glans smultronbär som mognar, äppelblom som snöar och vinterflingors luftiga dans.

Vår blick blir så stor då blida kvällen randas — som keruber vi luta oss ner, och det doftar av honung och mjölk, då vi andas med en mun som i drömmen ler.

Men då svalan far ut i gryningens timma och syrenen börjar susa vid vår grind, då kvittra vi i bädden i solens första strimma och livet lyser skärt på vår kind.

Vår värld är ej lik din — den är en värld av under, vi skåda ting, som ingen vuxen vet; vi tyda fågelns sång och lyssna i lekens stunder till blommans och till stenens hemlighet.

Vi åtrå ej, vi brinna ej — vi längta, längta bara till jul och till födelsedagens bord, till sommarens bär och insjön den klara och till sagans förtrollade ord.

Djupt i våra ögon ser du Edens morgon brinna, och du skyler din egen mörka blick. Blomman med morgonstjärnans namn skall du finna, där vår fot över stenarna gick.

Vår själ är en vårrymd, där fåglars röster tona över oskärad bölja av kristall ... Men vårt huvud är krönt av Livets tunga krona och som drömmande vi skynda mot vårt fall.

Vi äro barn — förgäves du längtar och spanar genom stängslet till vår skimrande värld. Men vi komma! Vi komma. En okänd röst oss manar. Mot dunkla ödens stjärnor går vår färd.

DU DÖD — VAR ÄR DIN UDD?

Mitt hjärta var rivet och härjat, bestört över varandets ve; jag sökte förgäves en enda punkt som kunde ett fäste ge. Ungdomens ädla vingård av rävar och frost låg förödd; jag såg blott i tomma Intet min själ som en aska förströdd.

Då kom över morgonens tuvor emot mig min lille son, han räckte med ivriga händer fram smultron trädda på strån, hans hår var vått av badet, han kysste min torra mun med smultronfuktiga läppar — o dryck ur livets brunn!

Ett barn, från badet kommet över junis spädaste blom — två gossehänder, som skänka fritt sin plockade rikedom — en barnmun, som doftar av smultron och helig, okränkt vår — var är ditt mörker, o Intet? Var är din smärta, sår?

O BARNAHJÄRTATS HEMLIGA MYSTIK.

O barnahjärtats hemliga mystik, som glimmar fram i sparsamt sedda stunder och med ett sken av öde och tragik belyser ständigt ljusa Edenslunder! Likt hägringen vid horisontens rand, som över orört djup sig plötsligt höjer, en syn, en glimt av ännu osedd strand sig en sekund för häpet öga röjer: i blodigt skimmer av sin framtids tårar ler barnets själ, av drömmens våg blott kysst, och djupt ur blickens aningslösa vårar ser invigd Vishet visionärt och tyst ... Dovt, fastän barnet icke vet det själv, hörs brus och gny från skumma djupens älv.

LEKANDE GOSSE.

Han leker med sin båt på vita stranden I skylös junikväll, allena med sin dröm han leker.

Mot en topasgul himmel hans ranka kropp sig tecknar fast och rent och västerhavets dyning sköljer gul i långa blanka slag hans fötter. På räfflad sand han radat upp i ringar skära små snäckor, blåa musselskal och vita stenar, som det stora havet slipat som glas.

Den blåa rågen suckar längs med stranden och vågen silar tyst bland sköra snäckor och guldbrun tång. Från skogarna i öster ropar en gök sin mjuka dubbelton mot öde stranden, där blott gossen leker.

Han lyfter båten högt i späda händer. Helt stilla står han, ser hur seglet fladdrar från bräcklig mast för brisens sista fläkt.

Men gossen sjunger ord, som han icke vet, ord, som ur barnasjälens djup som aning stiga, aldrig förr sjungna, aldrig förr hörda: — — — »Han trodde att hjärtat skulle brista, och tårarna kunde ej rinna ... vackra mast, lilla segel, du fina ... men tårar fick du bära, bära — — över sanden ...»

Och varligt sätter han sin lilla båt i friska svallet och den gungar fram med last av framtids kval och drömda tårar. Men trygg och fri i skira junikvällens gyllne luft och gyllne vattensvall han leker med sin dröm.

FRÅGAN.

Skall en gång du minnas en tidig kväll, då jag tryckte din lilla hand? Lätt gick du bredvid mig, så tyst, så snäll, över blommande gräs, över sand och häll — det var en så underlig, tidig kväll och himlarna stodo i brand.

Vi gingo genom en susande dal bort mot en skymtad strand. Lärkorna flögo i tusental över gröna böljande land; fjärran glimmade havets band, sval låg horisontens rand långt bortom lust och kval ... Då tryckte jag, barn, din hand, ah — hårt, hårt! Du såg spörjande upp mot mitt ögas brand — så kysste du plötsligt min hårdhänta hand: »Har mor det svårt?»

JAG SER PÅ DINA ÖGON.

Jag ser på dina ögon att du blir Sorgens älskling — ack, sitt signet han fästat på dina ögon grå! Din lätta fot som springer så dristigt fri i leken skall trött av vilda stigar i mörko lande gå.

Jag ser på dina ögon, på dina milda ögon, hur värnlöst vek du nalkas all livets vilda nöd. Dock — upp ur

blicken strålar en renhet, som betvingar, ett ethos, som besegrar, trots kval och fall och död.

Ja, dig skall Sorgen taga i sina starka armar: i ångest skall du fröjdas, i tårar skall du le. Se, alla dina tårar han lägger i sin lägel och gömmer vid sitt hjärta sin älsklings hjärteve.

ETT BARN.

Friskare än källan som porlar ur bergets grund, ljusare än nyfött gräs i en majmorgons stund spirar ditt späda väsen och gror förunderligt lugnt i släkt med vart blomster som växer välsignat och ungt.

Saliga ljusa ängarna bada i sol och ro och bin och humlor flyga med honung till sitt bo, men ditt väsen blommar sällare än äng och klöverren och bjuder beständigt sin honung och sin blomdoft frisk och len. I rymden fladdra lärkorna med jubel i sitt bröst men en klarare lärksång stiger upp med din röst.

I kvällen stråla stjärnorna översvallande klart, men dina blåa ögon tindra mer underbart.

I deras ljuva himlar bor ett leende ljus, som sänder sin glimmande strålväg genom hjärtats mörka brus.

Hur trygg, hur välsignad är vilan mot din duniga kind — hjärtat flämtar ej längre i hård sjö och vind,

men stillnar, fredat och rofullt, vid räddande strand ... förankrat i blåa blickar, frälsta av en barnahand.